

4263 ^{22/2} 23: I. Beh. af F. t. L. om Udstedelse af Statsobligationer ang. indtægtgivende Aktiver. 4264

naturligvis altid den Vej at gaa at overtrække sin Konto i Nationalbanken, og vi har ogsaa Erfaring for, at dette er gjort helt op til et Beløb af 70 Mill. Kr., men jeg maa hævde, at hvis man gaar den Vej, er det ogsaa en Form for Statslaan, og saa er det ikke rigtigt at sige, at det ikke er nødvendigt at optage Statslaan. Hvor betænkelig jeg end er ved selve dette at skulle optage Statslaan, forekommer det mig dog sundere at gøre dette end paa ret ureglementeret Maade, om man saa maa sige, ved Overtrækning af Konto at gøre det.

Fremsættelsen af det Lovforslag, som ligger for, begrundes ud fra to Synspunkter. Det ene er, at Pengene skal bruges til Forøgelse af Statens Aktiver, og det andet er, at man ikke ved at optage disse aarlige Statslaan forøger Statens Gæld, idet man aarlig afdrager mindst 10 Millioner, og at Forholdet paa den Maade ikke bliver værre i Fremtiden. Jeg tror ikke, at et Ræsonnement som dette sidste vil gælde, naar det drejer sig om en Privatmand, som er i en Situation, hvor hans Gæld i Virkeligheden er meget stor, men som ikke desto mindre siger: Naar blot min Gæld ikke bliver større, er det ikke saa galt endda. Dette er paa ingen Maade en tilstrækkelig Begrundelse for Optagelse af disse Laan. Man kan maaske ogsaa sige, at det er begrundet ud fra den Betragtning, at vi vel for Øjeblikket befinder os i en økonomisk vanskelig Tid, men da vi tror paa, at den kommende Tid vil blive bedre, er det sandsynligt, at vor Evne til at betale ogsaa til den Tid vil blive bedre. Men dertil vil jeg sige: er der nogen som helst berettiget Grund til at tro, at Fremtiden, i alt Fald den nærmere Fremtid, hvorved jeg forstaaer en 5—10 Aar, skulde blive væsentlig bedre end den Tid, hvori vi befinder os. Jeg tror i og for sig ikke paa, at den bliver synderlig værre, men paa den anden Side kan jeg heller ikke se nogen fornuftig Grund til, at den skulde blive saa overmaade meget bedre. Derfor forekommer dette Ræsonnement mig ikke at indeholde nogen virkelig Begrundelse for, at man optager det paa-gældende Laan.

Saa kommer det andet Spørgsmaal: hvortil Pengene skal anvendes. I det givne Tilfælde er det altsaa Meningen, at de skal anvendes til Forøgelse af Statens Aktiver.

Men er denne Forøgelse en reel Forøgelse eller er den det ikke? Og ikke alene dette, men er det en Forøgelse, som giver Staten Indtægt? Og hertil kommer endnu et tredje Moment: Betyder det, at man giver Pengene ud til Forøgelse af Statens Aktiver i Virkeligheden, at Statens reelle Aktiver Aar for Aar forbedres med disse Beløb? Herved vil jeg tillade mig at sætte et meget stort Spørgsmaalstegn, jeg vil hævde, at af de Beløb, som opføres paa denne Konto, hører rettelig et meget stort Beløb hjemme paa Driftskontoen. Naar man til rullende Materiel anvender en 5—6—7—8 Mill. Kr., Beløb, som vender tilbage Aar for Aar, er det i og for sig en Urimelighed at hævde, at disse Beløb anvendes til Forøgelse af Statens Aktiver. Thi de Ting, som her er Tale om, indgaar kun som Erstatning for Ting, som er gaaet ud, og betyder saaledes i Virkeligheden ingen Forøgelse af Aktiverne.

Men ikke nok hermed. Skal man i en privat Virksomhed have Ret til overfor sine Aktionærer at sige, at Virksomhedens Aktiver er forøget, saa maa det selvfølgelig være en Forøgelse udover de Afskrivninger, som er nødvendige og ønskelige. Og her kommer da et meget stort Spørgsmaal: Foretages der i Statsdriften saadanne nødvendige og rimelige Afskrivninger? Jeg maa hævde, at det gør der ikke. De enkelte Afskrivninger, der findes med Hensyn til Statsvirksomheder, er ganske sikkert ikke nær tilstrækkelige til at dække det Tab, som man bør regne med paa Grund af Ælde og Slid og paa Grund af, at de paagældende Ting formedelst Tidernes Udvikling ikke mere kan anvendes til det, de oprindeligt var tænkt at skulle anvendes til.

Jeg kan saaledes ikke se, at der i Virkeligheden i Almindelighed taget foreligger Bevis for, og heller ikke, at der er gjort Forsøg paa at føre et reelt Bevis for, at man har Lov til at sige, at Statens Aktiver taget under et samlet Hele Aar for Aar forøges med de Beløb, her er Tale om. For saa vidt mener jeg altsaa i og for sig ikke, at Lovforslaget er saa vel begrundet, som det kunde være. Hermed være dog paa den anden Side ikke sagt, at der ikke kan være Tilfælde — hvor der er Tale om Køb af et Aktiv —, hvor det kan være berettiget at laane Penge til nævnte Formaal. Et saa-